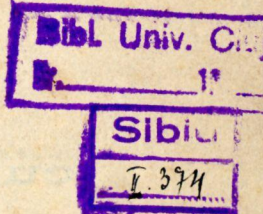

106716

Pișdece N° 34. care se afla la Muzeul S. Vulcanu

53

SCOL'A ROMANA.

106716

Foia pedagogica si didactica

pentru

interesele institutelor de cultura si ale organelor

acestora.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ola
ola

Edata si redigeata

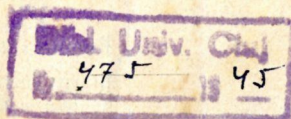
de

Basiliiu Petri.

Biblioteca sec. „Petru Maior”

№. cron. 1518

№. grup. 2328

Anala II.

SÂBIU

Tipariulu lui Josifu Drotleff & Comp.

1877.

Sumariulu materieloru

cuprinse in „Scóla Romana“, anulu 1877.

(Numerii arata paginele.)

I. Articuli principali, corespóndintie, ordinatiuni etc.

- Anulu 1876 si scólele nóstre: 1.
„Associatiunea transilvana“: 63. 213.
Academí'a romana: Doue apeluri: 78.
Aparate fizicale: 117. 124.
- Antái'a carte de lectura etc. de I. Popescu: 139.
Ajutóre pentru soldatii romani raniti: 151. 184. 190. 320.
Afara de exercitiile gimnastice, prin cari midilóce putem des-
voltá puterile fizice si sanatatea prunciloru in scólele po-
porale: 219.
Aeru curatu: 300.
- Bibliotece pentru junime: 45.
Biografii istorice: Mihaiu eroulu: 69. 76. 83. 99. 109. 116. —
Mircea I, celu betranu: 123. 132. 142. — Mahomedu: 147.
156. — Cei de antái'u patru Calif: 172. — Arabii in Spa-
ni'a: 181. — Cucerirea Constantinopolei prin Turci: 194. —
Vladu V, Tiepesiu: 221. 226. 238.
Basedow si principiile sale pedagogice: 306.
Budgetulu ministrului ung. de culte si instr. publ.: 397.
Computu: Divisiunea cu cifre: 5. — Tractarea numeralui trei: 46.
52. 60. 70. 76. — Tractarea unoru teme: 133. 270. 326. —
Tractarea comp. in scóla: 236. — Raportulu intre comp.
in capu si cu cifre: 316.
Corespóndintie: Valea Borgoului: 8. — Indolu: 30. — Selagiu: 35.
263. — Simonu: 86. 254. — St. Georgiu: 101. — Satu-mare:
144. 188. — Fagarasiu: 150. — Gherla: 167. — Sábiiu: 174.
Dragasiu: 180. — De sub Ratezatu: 239. — Alai cursulu
de gimnastica din Clusiu: 287. — Din Valea Jiului: 349.
383. — Transilvani'a nordu-ostica: 398.
Cursu de fizica pentru scólele elementare: 15. 29. 45. 84. 94. 118.
149. 159. 166. 204. 244. 311. 317.
Ce se facemu, cá parintii se-si tramita fii regulatu la scóla?: 19.
Cursuri supletorie: 51. 75. 134. 193. 2: 8. 199.
Casse de pestrare pe la scóle: 65.
Cumú 'si póte cástigá invetiatoriuu iubirea scolariloru sei?: 73.
Classe si despartiminte: 105. 113.
Candrea I. †: 145. 174. 196.
Cantulu in scóla poporala: 170.
Catechese: Despre angerii pazitori: 179.
Conferentie invetiatoresci: 201. — Regularea loru in dieces'a Ara-
dului: 377.
Crescerea si instruirea fetitioru: 225. 233.
Crescerea nationala: 273.
Caus'a scolara la noi: 396.
Crescerea junimei pentru libertate: 403. 416.
Chiamarea invetiatoriloru: 418.
Dare de séma: 31. 64. 86. 103. 120. 127.
De invetiatura pentru invetiatori: 155. 163.
Din ce consta si ce lucra sórele: 211. 220. 226. 239.
Dela ministru ung. de culte si instructiune publica: 324.
Epistole de pe terenulu invetiamentului: 7. 58.
Esercitiu libere de gimnastica in scólele elementare: 13. 21. 28.
Esamenele in scóla poporala: 153.
Eforiele scóleloru granitieresci: 329.
Educatiunea la noi: 242. 294. 298.
Educatiunea copiiloru in familia: 309. 314.
- Fóia pentru junime: 52.
Formele invetiamentului: 321. 353. 386. 405.
Filantropinulu: 342.
Gustulu de cetire la Romani: 84. 93. 100.
Haladás“ si scólele romane: 347.
Invetiamentulu intuitivu: Banc'a de scóla 4.
Invetiamentu individualu si generalu: 25.
Industria de casa: 37.
Interpelare: 111.
Istori'a naturala: Cipresulu 164.
Invetiatoriuu se studieze neinctatu: 249.
Marianu Ales. Papíu †: 341.
Ios. Jacotot si metodulu seu de instructiune: 361.
Legi scolarie: 36. 43.
La inceperea anului scolasticu, cerculariu de episcopulu Metianu: 265.
La jubileulu lui Alexandru Gavri'a: 284.
Liub'a Gruí'a Murgu †: 327.
Multiamita publica: 16. 288.
Magiarisare cu forti'a: 125.
„Minte si Imina“: 205.
Materi'a invetiamentului intuitivu: 253.
Metodulu invetiamentului: 305.
Nascu B. monumentu la mormentulu seu: 230. ✓
Observari relative la proiectulu de regulamentu pentru scólele
gr. or. din archidieceasa: 3.
O cestiune ortografica: 110. 195.
Obiectele de invetiamentu in scóla poporala: 161. 169.
O serbatóre in institulu pedagogicu-teologicu din Aradu: 210.
O excursiune la „Chei'a Turdei“: 319.
Omulu, tractatu din punctu de vedere anatomicu: 355. 365. 373.
381. 388.
O carte de multu dorita: 387.
Pensionarea invetiatoriloru: 22. 47. 98. 119. 126. 134. 394.
Pentru ce nu sciu mai multi Romani ceti?: 26.
Potu-se infintia la noi gradine de copii?: 35.
Proiecte de reforme scolare: 82. 90.
Pana unde se estinde responsabilitatea invetiatoriuu?: 92.
Poesi'a in scóla poporala: 203. 218. 235. 257. 266. 289. 297. 346.
Publicatiuni oficióse: 223.
Procesulu invetiamentului: 313.
Pentru istori'a pedagogiei la noi: 322.
Planu de invetiamentu pentru scólele poporale din Ungari'a: 329.
Referentie scolari in comitatulu Sábiiu: 5.
Rousseau si principiile sale pedagogice: 33. 41. 49.
Reuniuni invetiatoresci: 53. 55. 60. 127. 136. 186. 196. 208. 217.
231. 241. 248. 251. 258. 261. 269. 275. 279. 283. 288. 327.
351. 359. 366. 374. 389.
Referinti'a intre vietia fizica si cea spirituala: 57.
Religiunea cá obiectu de invetiamentu in scólele poporale: 177.
— Cine, candu, si cumú se o propuna?: 345.
Romani'a: Invetiamentulu publicu la sfrsitulu anului scolasticu
1876/7: 209. — Asilulu Ilen'a-Dómn'a: 279. — Premie pentru
carti: 284. Scóle de agricultura practica: 325. — Consi-
liulu generalu alu instructiunei publice: 363. 370.
Resunetu din districtulu Fagarasiului: 407.
Starea instructiunei publice in Ungari'a si Transilvani'a: 11.
Scólele confesionale suntu scutul, cele comunale mormentulu
nationalitatii: 38.
Se cultivamu in tinerime iubirea de adeveru: 81.
Se cultivamu spiritulu: 185.
Sciri scolare: 189. 190. 207. 391.
Scólele din Blasiu in 1876/7: 212. — din Brasiovu: 277.
Scólele romane in lupta pentru esistintia loru: 246. 252. 262. 277.
Scóla poporala si invetiatoriuu seu: 267. 275. 282. 290.
Scóla romana si episcopi'a romana in Dobrogea: 367.
Scólele din districtulu Naseudului: 369.
Tudoru Domnu (poesie): 23.
Tractarea minciunei in scóla: 89. 97.
Talentulu vorbirei: 115. 122. 130.
Testamentulu lui I. P. Maioru: 121. 129. 137.
Tipulu unoru scóle comunale: 302. 310.
Unele idei despre necesitatea de reforme privitoare la instructiunea
sciintieloru naturale etc.: 2. 9. 17. 379. 385. 393. 401. 409.
Unu esamenu de ierna: 67.
Unu invetiatoriuu bravu: 260.
Unu legendaru etc.: 381.
Verba multa-i seracia: 107.

II. V a r i e t a t i.

- Academia orientala : 32.
 „Albin'a“ : 64. 96.
 Actu de pietate : 72.
 Asilu pentru copii de tiganu : 104.
 Adresa de multiamita : 152.
 „Associatiunea transilvana“ : 208. 248.
 Abcdariulu de Petri : 271.
 Academi'a romana : 280. 344.
 „Albin'a Carpatiloru“ : 280.
 Achitarea Zaicaniloru : 384.
 Biblioteci americane : 32. — pentru poporu si scóle : 39.
 Burse militare : 111.
 Badila Petru † : 343.
 Clironomu abiturientu : 39.
 Crima oribila : 71.
 Consistoriu metropolitaniu : 87.
 „Corvina“ : 120.
 Constantinopolea : 120.
 Chisineu : 120.
 Censura : 128.
 Continire dela vinarsu : 160.
 Colonisarea prairieloru : 191.
 Conferintie invetiatoresci : 215. 271.
 Carti oprite : 254. 271.
 Concursu pentru compunerea de carti scolastice : 271.
 Condeie de feru : 344.
 Conferintie istorice si literarie de G. Baritiu : 400.
 Distinctiune binemeritata : 24.
 Date statistice : 32. 40. 80. 96. 104. 128. 240. 344. 368.
 Diluviulu celu mai de aprópe : 40.
 Dureri de masele : 55.
 Degenerare : 96.
 Demoralisare : 96.
 Dieces'a Caransebesiului : 128.
 Dieces'a Aradului : 128.
 Din'a St. Andrei : 384.
 Vin dieces'a Gherlei : 392.
 Etate frumósa : 88.
 Efectele gimnastice asupra organismului : 112.
 Examinele la institutul peagogicu-teologicu din Aradu : 208.
 Fapte generóse : 64.
 Fabrici si scóle de torsu in Secime : 104.
 Flamur'a profetului : 128.
 Frecventarea scóleloru reale in Ungari'a : 376.
 Golescu Nicolau : 408.
 Hymen : 24.
 „Higien'a si Scóla“ : 176.
 Inspectoru regescu de scóle — defraudantu : 16.
 Intunecime de luna : 40.
 Invetiatoriu zelosu : 48.
 Imputare grea : 79.
 Institute militare : 224.
 Invetiatoriu betranu : 352.
 Idee originale : 376.
 Limb'a invetiamentului in scólele din Cislaithani'a : 136.
 Locu deschisu : 231. 253. 392.
 Magiarisare : 24. 72. 87.
 Masina de batutu copii : 32.
 Multiamita publica : 72. 80. 136. 144. 191. 216. 255. 344.
 Meritatoriu ei barbati patri'a recunoscatóre : 87.
 Maioru I. P. † : 104.
 Metropolitu nou in Bucovin'a : 104.
 Maiale : 200.
 Monoru, inceperea scólei : 264.
 Numismaticu : 32.
 Nu loviti copii preste capu : 296.
 Nistoru Gregoriu † : 400.
 Ómeni cu códa : 88.
 Pedépsa oribila : 71.
 Productiunea de cereale in Europ'a : 79.
 Personalia 96. 216. : 343.
 Pensiune prea mare : 104.
 Prelegeri numai inainte de amédi : 104.
 Principele de coróna Rudolfu-maiorenu : 240.
 Procesu de pressa : 343.
 Remediu contra omideloru : 128.
 Religione si limb'a romana la preparandi'a de statu in Sigetulus Marmatiei : 360.
 Reshelulu si scólele in Serbi'a : 384.
 Romani'a : 392.
 Rectificare : 408.
 Scóle de repetitiune : 32.
 Subventiuni : 40.
 Siete copii inecati : 48.
 Strainii despre noi : 48.
 Scóla comerciala gr. or. din Brasiovu : 72.
 Societatea „Georgiu Lazcru“ : 78.
 Scóla de lucru pentru fete serace : 104.
 Scóla pentru arestanti : 104.
 Sinodu bisericescu : 111.
 Scóla magiara de statu din Rodn'a-vechia : 112.
 Sinuciderea unui invetiatoriu poporalu : 280.
 Scóle poporale superioare : 328.
 Scóla romana inchisa : 344.
 Sciri scolare din comit. Fagarasiu : 368.
 Scóla de meserii in Bacáu : 368.
 Scólele normale si primare in Russi'a : 384.
 Tempulu : 24.
 Tina scumpa : 32.
 Tinta escelenta : 176.
 Thiers L. A. † : 280.
 Trei luni gimnastica : 304.
 Tata sinceru : 368.
 Universitate chineza : 88.
 Vitié cu lapte : 96.

III. B i b l i o g r a f i e.

- Budu T., Catechese : 182. 368.
 Burgelhea St., Vrajitóreá rosia : 78.
 Comsi'a D., Pomaritul : 183; Comsi'a si Brote, Calendariulu bunului economu : 296.
 Cornea B., Veterinariulu de casa : 119.
 Cincidieci de istorióre morale pentru baieti si baiate : 392.
 Calinescu M. M., Calendariu : 420.
 Ceantea T., Creatiunea : 420.
 Geografia pentru scólele poporale : 399.
 Hintiescu I. C., Patianile multu cercatei Griselde : 16.
 Ilesiu P., Raportulu generalu despre societate „Petru Maioru“ : 71.
 Lapedatu I. A. A., Asupra situatiunei : 87; Dtto, Incercari in literatura : 184; Lapedatu-Romanu. „Albin'a Daciei“ : 215. 264. 271.
 Mangr'a V., „Biserica si Scóla“ : 48.
 „Minte si Inima“ : 199.
 Negrutiu N., „Predicatorulu“ si „Cartile sateanului romanu“ : 23.
 Norme pentru administratiunea invetiamentului in dieces'a Aradului : 78.
 Pasc'a G., Ioanu Christomu : 48.
 Petrescu N., Mandrinu : 143.
 Petri B., Instructiune : 87; Dtto, Scriptolegi'a : 87; Dtto, Sistemul metricu : 87; Dtto, Planu de invetiamentu : 352.
 Petrisioru T., Elemente de constitutiunea patriei : 387.
 Planu de invetiamentu pentru scólele poporale din dieces'a Aradului : 78.
 Popea I., Idealele studentului romanu : 78.
 Popfiu I., Preparatiunea trupuriloru mortiloru pentru inmormentare : 352.
 Rill I., Lehrplan für die Volksschulen Ungarns : 328.
 Romanu V., Amiculu poporului : 296.
 Schreiber I. F., Descrierea plantelor : 136.
 Tuducescu I., Geografi'a si Socóta : 24. 80. 199.
 Vasiciu P., „Higien'a si Scóla“ : 48; Diphteri'a : 199.

Consemnarea celor ce suntu in restantia cu costulu abonamentului la „Scól'a Romana“.

I. Pe anulu curentu 1877.

Georgiu Pop'a, ref. scol. Arad fl. 2.50. Zevedeu Muresianu, dir. Sabesiu fl. 2. Dem. Costinu, inv. Glodu fl. 5. Scól'a confes. g. c. in Somkerek fl. 5. Dem. Bar'a, inv. Békes-Csaba fl. 1.25. Nicolau Marinu, inv. Hagigu 50 cr. Dion. A. Aronescu, inv. Demsiusiu fl. 5. Ioanu Petricu, dir. Hosszufalu fl. 2.50. Dometiú Dogariu, inv. Hosszufalu fl. 2.50. Florian Caba, inv. Konop fl. 5. Gabriele Budu, inv. Megyes-Aranyos fl. 4. Comun'a bisericésca Magyarat fl. 5. Ioanu Oprea, inv. Macea fl. 2.50. Petru Danciu, inv. Posta fl. 5. Const. Berariu, inv. Stremtiu fl. 5. Mich. Avramu, inv. Romosielu fl. 2.50. Ioanu Selagianu, inv. Talpas fl. 2.50. Nicolau Linti'a inv. Vlaicovetiu fl. 5. Atan. Baršanu, inv. Turchesiu fl. 5. Georgiu Siurariu, inv. Prazmár fl. 2.50. Dion. Valeanu, inv. Siomcut'a-mica fl. 5. Vasiliu Danciu, inv. Stua fl. 5. Simeonu Lariu inv. Szt.-Mihalytelke fl. 5. Ioanu Nechitanu, inv. Ulmusei fl. 5. Georgiu Cioca, inv. Beregszó fl. 1.25. Ioanu Mateic'a, inv. Izvinu fl. 5. S. Medrea, par. Stremtiu fl. 5. Ioanu Palade, Topanfalu fl. 5. Ioanu Danciu, inv. Ofenbanya fl. 2.50. Nicolau Butariu, par. Bodesci fl. 5. Timot. Belba, inv. Prisaca fl. 3.75. Scólele rom. gr. or. Fizesiu fl. 2.50. Iosefu Gallu, prot. Abrudbanya fl. 2. Ioanu Popu, inv. Ohaba fl. 2.50. Flor. Muntenescu, par. Sieic'a mica fl. 2.50. Const. Tisca, inv. PredeaIu fl. 2.50. Nic. Lep'a, inv. Fibisiu fl. 1.20. Isaia Hentesiu, inv. Vizakna fl. 2.50. Ioanu Podariu, inv. Vladeni fl. 2.50. Stef. Gav'a, inv. Uj.-Moldova fl. 5. Scól'a romana Seprös fl. 5. Petru Lazarutiú (pentru scól'a rom), din Cebea fl. 5. Arseniu Casacu, inv. Dzemine fl. 2.50. Leo. Vasilovics, inv. Dragojestie fl. 1.25. Gavrilu Stanciu, inv. Cicaú fl. 3. Vasiliu Popu, canonicu Szamos-Ujvár fl. 5. Mihailu Ivasco, prof. Szamos-Ujvár fl. 2.50. Dr. Iuliu Dragosiu, prof. Szamos-Ujvár fl. 5. Iuliu Toti'a, inv. Partia fl. 5. Georgiu Tanasescu, inv. Sohodolu fl. 5. Zenoviu Enescu, Fundata fl. 5. Ioanu Tisca, inv. Moeciú sup. fl. 5. Georgiu Ceposu, inv. Sirnea fl. 2.50. Scól'a romana, gr. or. Pescere fl. 2.50. Paulu Chinezu, inv. Soceni fl. 2.50. Ioanu Giurgiu, teol. abs. Bulzesti fl. 2.50. Osidoru Titieni, inv. Monoru fl. 1.25. Ieremia Tahisiu, inv. Monoru fl. 1.25. Basiliu Onigasiu, inv. Monoru fl. 1.25. Ignatiu Seni, inv. Monoru fl. 1.25. Petru Stoic'a, inv. Topletiu fl. 5. Paulu Magdescu, inv. Jupanecu fl. 5. Nic. Filipescu, inv. Plavicsevicia fl. 5. Ioanu Dorc'a, dir. Hosszufalu fl. 2.50. I.-Banciu, inv. Reussmarkt fl. 2.50. Nic. Filiomonu, inv. Reciu fl. 2.50. I. Alemorénu, inv. Sangatinu fl. 2.50. I. Popoviciu, inv. Aciliu fl. 2.50. I. Grévu, inv. Toparcea fl. 2.50. V. Rodu, inv. Carpinisiu fl. 2.50. I. Pop'a, inv. Apoldulu inf. fl. 2.50. Teod. Tamasiu, inv. Dées-Akna fl. 5. Scól'a romana Pojeni fl. 5. V. Pop'a, inv. Beriú fl. 3.75. Petru Ciachi, inv. Riu-albu fl. 1.25. Macedonu Flamandu, par. B.-Prundu fl. 5. H. Zeidner Kronstadt fl. 5. V. Apahidénu, inv. Banat-Komlos fl. 5. Scól'a romana gr. cat. Bileacu fl. 5. Titu Budu, ases. con. Sz.-Ujvár fl. 5. Ioh. Miheltianu, prot. Brad fl. 5. Comunitatea romana Boitia fl. 5. Ioanu Serbu, inv. Szécs fl. 2.50. Scól'a conf. gr. or. Odvosiu fl. 5. Nicolau Barsanu, preotu Orastia fl. 5. Alexa Fratesiu, inv. Hosszufalu fl. 2.50. Ip. Teodoranescu, inv. Dominu fl. 5. Vas. Corpade, inv. B. Poieni fl. 2.50. Scól'a romana gr. Almasiu fl. 2.50. Vasiliu Gram'a, inv. Periceiu fl. 5. Teodoru Talosiu, inv. Somliogiorlelek fl. 5. Georgiu Andreiu, inv. Bocsi'a rom. fl. 3.75. Mateiu Muresianu, inv. Badonu fl. 5. Acsente Ursu, inv. Recea fl. 5. Teodoru Buciu, inv. Catielulu ung. fl. 5. Ioanu Hendea, inv. Varsolcz fl. 5. Scól'a romana greco orient. Rusior'a fl. 2.50. Filipu Creitiariu, par. Bodu fl. 3.75. Dim. Petrisioru, invetiatoriu Pobda fl. 5. Vasiliu Hossu, invetiatoriu Sioimusiú fl. 5. Ioanu Campianu, inv. Bârs'a fl. 5. Antoniu Mateiu, inv. Sz.-Odorheiu fl. 5. Gavrilu R. Orosu, inv. Notiegu fl. 5. Ioanu Radu, inv.

Nadisiulu rom. fl. 5. Filiomonu Marica, inv. Ineu fl. 5. Ilie Muresianu, inv. Benefalu fl. 5. Vasiliu Úveges, inv. Biusi'a fl. 5. Teodoru Blaga, inv. Seplacu fl. 5. Alexandru Belu, inv. Kirva fl. 5. Comun'a bisericésca Iám fl. 5. Iosifu Ivanu, inv. Socodoru fl. 5. Scól'a rom. greco orient. Stamor'a romana fl. 5. Scól'a romana greco orient. Gaiulu micu fl. 5. Comun'a bisericésca gr. or. Siosdia fl. 4.32. Scól'a rom. gr. or. confes. Buttyn fl. 5. Scól'a rom. gr. or. conf. Sacosiulu turcescu fl. 2.50. Scól'a rom. gr. or. conf. Iclod'a fl. 2.50. Bas. Draganu, inv. Bicazu fl. 5. Elia Avramu, inv. Babi'a fl. 5. Gavrilu Letiu, inv. Giorocu fl. 5. Constantinu Cupsi'a, inv. Hoszmeziu fl. 5. Iacobu Alexi, inv. F.-Szopor fl. 5. Dem. Varna, prota Olahlapos fl. 5. Scól'a rom. gr. cat. Magyarlapos fl. 5. Iosifu Miculescu, inv. Valeapai fl. 2. Scól'a poporala conf. Tincov'a fl. 2. Scól'a rom. gr. or. Ritisioru fl. 5. Mich. Velcianu, par. Dignacska 50 cr. Georgiu Popu, inv. Dersida mica fl. 3. Trifonu Bresga, preotu Omoru fl. 5. Teodoru Rusu, inv. Husmezeu fl. 5. Vas. Vescanu, inv. Zapartiú fl. 5. Emili'a Ratiu, prep. B. Lipa fl. 1.25. Comun'a romana Kraszna fl. 2.50. Comun'a romana K.-Horvat fl. 2.50. Petru Chisiu, inv. Sieredeiu fl. 2.50. Comun'a rom. Sieredeiu fl. 2.50. Ioanu Torm'a, inv. Malu fl. 2.50. Comun'a romana Malu fl. 2.50. Petru Iepure, inv. Sigu fl. 2.50. Comun'a rom. Sigu fl. 2.50. Ioanu Mandrutiu, inv. A. Bán fl. 2.50. Comun'a rom. A. Bán fl. 2.50. Scól'a conf. gr. cat. Fúzesiu fl. 5. Teodoru Brandusianu, inv. O. Valkó fl. 2.50. Comun'a romana O. Valkó fl. 2.50. Petru Guiu, inv. Sz. Somlyo fl. 1.25. Comun'a romana Sz. Somlyo fl. 2.50. Scól'a romana Iaaz fl. 5. Comun'a rom. Gyümölcsényes fl. 2.50. Vasiliu Husseu, inv. Ellyös fl. 2.50. Comun'a romana Ellyös fl. 2.50. Teodoru Popu, inv. Basesci fl. 2.50. Ios. Munteanu, inv. Veresmort fl. 2.50. Aureliu Rechitianu, inv. Kopolnas fl. 5. Iosifu Mursa, inv. Caprior'a fl. 5. Rom. Raduloviciu, inv. Pojog'a fl. 2.50. Scól'a rom. gr. or. Comorisce fl. 5. Comun'a Luncoiulu de josu si Scrófa fl. 5. Scól'a gr. cat. Kerülés fl. 2.50. Scól'a romana Caransebes fl. 1.25. Scól'a romana Iankahid fl. 1.25. I. Muresianu, inv. Clausenburg fl. 2.50. Scól'a rom gr. Gurb'a fl. 2.50. Scól'a rom. gr. cat. Sicul'a fl. 2.50. Mihailu Porumbu, inv. Barakony fl. 2.50. Sofroniu Pop'a, inv. Rojt fl. 3.75. Aronu Popoviciu, inv. Inandu fl. 2.50. Iosifu Silaghi, inv. Cseffa fl. 2.50. M. Popu, inv. Gyapiu fl. 2.50. Teod. Suciu, inv. Mandrulocu fl. 5. Zaharia Filicea, clericu Danesci fl. 2.50. Scól'a romana gr. or. Ferenczfalva 40 cr. Gavrilu Hascasiu, inv. Atyás fl. 2.50.

II. Pe anulu trecutú 1876.

Teodoru Tamasiu, inv. Dées-Akna fl. 5. I. Bodea, inv. Se-liste-Torda fl. 2.50. Andr. Gavrusiu, inv. Somesiufaleu fl. 2.50. Teod. Lucaciu, inv. Moeciú fl. 5. Nicolau Barsanu, pr. Orastia fl. 2.50. Ilie Cincea, fostu pretoru in Monoru, 10 exemplare fl. 50. Radu Jantea, inv. Abrudu fl. 2.50. Eliseu Cotioiu, inv. Ciurulés'a fl. 2.50. Georgiu Dogariu, par. Hermann fl. 2.50. Dem. Popu, fostu inv. Sieic'a mica, apoi in Mediasiu fl. 5. Georgiu Padurénu, not. op. Baia-de-Crisiu fl. 5. Scól'a conf. in Pravaleni fl. 5. Beniam. Almasianu, prop. Alm'a fl. 5. Basiliu Tohati in Beuciú fl. 2.50. I. Albu, inv. Sosdi'a fl. 5. Comun'a Ribitia-Urbaresci fl. 5. Comun'a Ribiciór'a fl. 5. Comun'a Juncu fl. 5. Comun'a Tomesci fl. 5. Comun'a Dobrotiu fl. 5. Comun'a Lunc'a fl. 5. Ipate Teodoranescu, invetiatoriu Dominu fl. 5. I. Hardutiú preot. Baldovinu fl. 5. Blasiu Codrénu, invetiat. St. Nicolaulu micu fl. 5. Ioanu Marcusiu inv. Magyar-Gyula fl. 5. Ioanu Jivanu, inv. Herendesci fl. 5. Eutimiu Vui'a, inv. Monostoru fl. 5. Nicol. Butariu, par. Bodesci. 5 fl. Mac. Flamandu, inv. B. Prundu 4 fl. Lazaru Negriú. inv. Sábiiu 4 fl.

Sábiiu, 14 Ian. 1878.

SCOLA ROMANA

Foia pedagogica si didactica
pentru interesele institutelor de cultura si ale organelor acestora.

Edata si redigeata de

Joanu Candrea si Basiliu Petri.

Ese odata in septemana, Vineri'a. Pretiulu pe unu anu 5 fl., pe diumetate 2 fl. 50 cr. — Pentru insertiuni: câte 5 cr. de siru si timbrulu.

Sâbiu, 7 Ianuariu v. 1877.

Prenumeratiunile si corespundintiele sunt a se adresá la: Redactiunea „Scólei romane“ in Sâbiu (Hermannstadt, Nagy-Szeben) franco.

Anulu 1876 si scóelele nóstre.

Este o datina vechia la organele de publicitate, a aruncá la inceputulu unui anu nou o privire asupra anului vechiu si a reasumá inca odata pe scurtu evenimentele mai importante, cari s'au petrecutu in decursulu anului espiratu. Vomu urmá si noi, din alu nostru punctu de vedere, acésta datina laudabila; cáci desí cu totii amu fostu martori evenimentelor petrecute, totusi ele s'au stracuratu un'a câte un'a pe d'inaintea nóstra, si numai cuprindiendu-le pre tóte la unu locu, cá intr'unu tablou, ne vomu poté dá mai bine séma de ceea ce s'a facutu si nu s'a facutu, de inceputurile, cari trebuiescu continuate, de greutatile, ce suntu a se invinge si de periculele, cari ne amenintia. Se ne incercamu deci a respunde, desí numai fórt pe scurtu, la intrebarea: Ce ni-a adusu anulu 1876 pentru scóelele nóstre?

Vomu numi la loculu primu trei acte, dupa noi de cea mai mare importantia pentru desvoltarea scóloru nóstre:

„Proiectu de regulamentu pentru scóelele poporale si normale greco-orientale din archidieceasa,“ carele precumu scimu la §. 15 aduce unu planu detaiatu de invetiamentu pentru scóelele respective.

„Planu de invetiamentu pentru scóelele poporale de confesiunea greco-catolica din archidiececes'a de Alb'a-Juli'a si Fagarasiu.

„Regulamentu pentru organizarea scóleloru poporale gr. cat. elementarie din archidiececes'a de Alb'a-Juli'a in consunantia cu dispositiunile articiloru de lege 38:1868 si 28:1876 referitóriela scóelele confesiunale.“

Primele dóue acte le-amu comunicatu deja in anulu espiratu, regulamentul din urma 'lu vomu impartesi indata ce ne va concede materialulu agramaditu. Prin actele acestea s'a pusu unu fundamentu solidu la reorganizarea scóleloru nóstre primarie. Ele au fostu o necesitate imperativa, de óra-ce numai pe bas'a loru se póte introduce o uniformitate in organismulu scóle-

loru respective. Se speramu, ca ele nu voru remané numai pe chartia, ci se voru pune in practica cu tóta rigorositatea; atunci se voru vedé si defectele, ce voru mai fi avendu, si se voru delaturá.

Nici diecesele sufragane inse nu au remasu in privinti'a scóleloru indereptulu celoru dóue archidiecese. Asia d. e. amu vediutu cu bucuria, cumu ven. consistoriu din Aradu a infintiatu unu alumneu pentru elevii din institutulu pedagogico-teologicu si altulu pentru elevele din preparandi'a pentru femei. Éca deci in Aradu prim'a si unic'a preparandia romanésca in tóta Austro-Ungari'a! Cine cunósce influinti'a mameloru in educatiunea natiunala, va scí aprecia dupa méritu acésta fapta a ven. consistoriu aradanu. — Precumu suntemu informati, in curundu are a se mai infintiá acolo inca si o scóla agronomica.

Langa mesurile de susu vinu a se aminti inca conferintiele invetiatoresci si cursurile pedagogice supletorie, cari se tienura in tóte diecesele. Bine organizate si bine conduse, ele potu fi de mare folosu pentru scóelele nóstre. Parerile nóstre asupra lor le-amu comunicatu in „Scóla Romana“ Nr. 28:1876; ne vomu mai ocupá inse cu ele si in anulu acest'a.

Dar nu numai autoritatile supreme ale scóleloru nóstre, ci si individi singuratici au aratatu unu viu interesu pentru promovarea causei scólarie; spre dovéda ne vomu provocá numai la fundatiunile facute de particulari spre scopuri culturale si intre cari mai considerabila este fundatiunea facuta de Escelenti'a Sa Metropolitulu Vancea.

In midiloculu acestei miscari generale nici invetiatorii nu au remasu indiferenti, ci au inceputu a se sêmti solidari in cauzele proprie, a intrá in actiune comuna pentru promovarea intereselor scólarie. Amu avutu deja ocaziune a aprecia la altu locu acésta pornire salutaria.

De alta parte si autoritatile scólarie s'au nevoitu dupa potintia a ameliorá subsistinti'a invetiatoriloru, indemnandu comunile a li acordá salarie mai convenabile. — O amintire speciala merita mesurile relative la

pensiunea invetiatorilor. Scimu pozitivu, ca ven. consistoriu archidiececanu din Săbiu, folosindu-se de dreptulu acordatu in §-lu 31 alu articolului de lege 32:1875 despre pensiunarea invetiatorilor, a declarat in terminulu ficsatu in lege, cumu ca insusi se va ingriji de asigurarea dreptulu la pensiune pentru invetiatorii din archidiececa sa, si deja a si luat mesurile relative. Totu asia voru fi urmatu fora indoiéla si celelalte consistórie romane seau voru trebui se urmeze fora întârdiare, de órace statulu a inceputu deja a sili si pre invetiatorii confesiunali se contribue la fondulu comunu de pensiune. Afacerea acésta este de cea mai mare importantia si merita tóta atentiunea.

Mai puçinu progresu a facutu in anulu espiratu literatur'a nóstra pedagogica si in specia cea scólastica. Caus'a inse este usioru de esplicatu. Candu nise oprescu cartile de unu capetu: cine se mai aiba curagiulu a riscá, pre langa lucrulu spiritualu, inca si imbucatur'a din gur'a filoru sei si libertatea sa individuala!

Esceptiune a facutu singuru numai diuaristic'a pedagogica, representata prin 5 foi, intre cari trei („Scól'a," „Foi'a scolastica" si „Scól'a Romana") de cuprinsu puru pedagogicu, ér dóne („Foi'siór'a Telegrafului Romanu" si „Higien'a si Scól'a") de cuprinsu mestecatu. Dintre acestea „Scól'a" a apusu inca in decursulu semestrului primu.

Cumpenindu acuma ceea ce s'a facutu in sinulu natiunei pentru promovarea causei scolare, potemu dice, ca anulu espiratu a fostu pentru scólele nóstre unu anu greu, dar productivu; a fostu in genere unu anu de reforme, de reorganisatiune.

Fia, cá sementi'a aruncata se prospereze si se aduca fructele dorite!

Unele idei despre necesitatea de reforme privitórie la instructiunea sciintieloru naturale din institutelu nóstre de invetiementu.

(De Dr. A. P. Alessi.)

Dintre tóte sciintiele, ce se tractéza in institutelu nóstre de invetiementu, incependu dela scól'a de satu pana la clas'a a VIII-a gimnasiala, respective pana la depunerea examenului de maturitate seau — dupa fratiu de d'ncolo, — de bacalaureatu, nice o sciintia nu este atátu de puçinu considerata si mai vitregu tractata cá sciintia naturei, pre candu ar trebui se se intemple chiar' contrariulu.

Acestu asertu eu celu puçinu am convingerea a fi basatu pre adeveru, si credu ca toti 'lu voru testá cāti au avutu ocaziune de a participá atátu la esamelele poporale, normale si gimnasiale, câtu si de a visitá institutelu nóstre de invetiementu in decursulu semestreloru scólastice. Si candu sustienu tare acésta afirmatiune, se nu crédia nimene, ca asi voi a dice, ca acésta intregitate façia de sciintia mentionata se observéza numai la noi. Acésta scadere chiar asia se

observéza atátu la institutelu unguresci, câtu si la cele germane seau sasesci. Institutelu germane si cu deosebire gimnasielu germane din Transilvania suntu recunoscute si in afara de cele mai bune; inse acestu renume se referesce numai la sciintiele umanistice, ér încátu pentru cele reale celu multu la matematica. Sciintiele naturale si la densi suntu chiar asia de vitregu tractate cá si la noi.

Esaminandu atátu folosulu teoreticu, câtu si celu practiculu alu tuturoru disciplineloru sciintifice, ce se tractéza in scólele nóstre, trebuesce se venimu la convingerea, ca celu mai mare folosu din ambele vederi ni-lu ofera studiulu sciintieloru naturale.

I.

Din vedere teoretica. Este constatatu de toti filosofi si pedagogii, ca nice o sciintia nu este asia capabila de a ne cultivá si ascutí facultatilu de perceptiune si representatiune cá sciintiele naturei, cari facultati suntu piétr'a fundamentala pentru orice omu cugetatoriu, suntu alf'a si omeg'a pentru omulu cu ratiune si judetiu logicu. Sciintiele naturale suntu unicele capabile de a ne introduce in misteriele naturei, pre acestea a-le studiá si deslegá si astfeliu a ne procurá posibilitatea de a deslegá si cele mai grele probleme metafisice, cu cari s'au incercatu toti filosofi incependu dela cea mai departata anticitate pana astadi. Dinsele numai suntu capabile a ne procurá intuitiunile cele mai manente si fertile despre tóte avutielu naturei; ele suntu singure in stare a ne familiarisá cu legile naturei, ce presidéza nu numai la procurarea formeloru esterne ale corpuriloru, dar' si la procesele cele mai intime ale acestora. Dinsele in fine ni ofera cele mai eficace midilóce de a ne poté procurá o adeverata cultura intelectuala.

„Concedemu“, 'mi voru reflectá moralistii, respective teologii, precumu in adeveru avui fericirea a-i adú adése orj, „concedemu ca sciintiele naturale au cea mai mare influentia asupra desvoltarei culturei intelectuale; inse se nu uitamu, ca ossi'a, in giurulu careia rotesce cultur'a omenesca, are doi poli, adeca cultur'a intelectuala si cultur'a etica seu morala, si cá omulu numai prin confaptuirea ambiloru acestoru factori devine omu complotu. Apoi influenti'a sciintieloru naturale asupra culturei morale dispare vis-à-vis de sciintiele teologice, respective de doctrinele religiunei, si de aci urméza, ca insemnatarea religiunei, respective a sciintieloru teologice - morale este si in scóla neintrecuta de nice o sciintia.“

Cám in acestu modu 'mi voru respunde si umanistii cu aceea deosebire, ca dinsi radica studiulu clasicu pana la ceriu, pretindu ca numai studiulu limbeloru clasice ar' fi in stare a nobilitá sêntiurile si astfeliu a pune o buna basa la cultur'a etica; má estravaganti'a merge la unii pana la credinti'a, ca numai acei individi au dreptulu a pretinde, cá se fi'a numerati intre ómenii culti si bine educati, cari au studiatu limb'a latina si greca, ergo toti cāti nu au avutu norocu

a traduce câti-va capituli din Xenofonu, Herodotu, Ovidiu, Tacitu, Horatiu etc. . . . suntu ómeni neculti, natarai . . . Observatiuni de natur'a acésta se audu nu arare ori, inse a-le luá la discussiune seriósa si a reflectá la ele ceva, ar' fi tempu pierdutu.

Este adevératu, ca numerulu celoru ce vorbescu asia, nu este mare, este mai micu între Romani, si scade pe di ce merge. Fia inse multi au puçini, ei dovedescu prin acésta insii, ca nu cunoscu natur'a, prin urmare nici insemnetatea studiului ei, seau nu o cunoscu de-ajunsu. Si apoi se scie, ca numai apele afunde reflectéza ceriulu. Unde se póte vedé mai bine omnipotent'a, intieptiunea si marirea lui Ddieu decátu in natura! Newton, acelu naturalistu celebru, de câte ori pronunçia numele lui Ddieu, tota-de-aun'a 'si luá peleri'a de pe capu.

Dar' se punemu casulu — cea ce eu nu concedu — cà studiulu sciintieloru naturale nu esercéza aceea influentia in cultur'a etica cá sciintiele umanistice si cá doctrinele religióse. Cu tóte aceste nu se póte destrage nemica insemnatatiei acestoru sciintie, déca le consideramu din alu doile punctu de vedere, adeca din cela alu folosului loru practic u pentru societate si ratiune.

(Va urmá.)

Observari

asupra actului numitu

„Proiectu de regulamentu pentru scólele poporale si normale gr. or. din Archidieceasa“.

(Publicatu in „Scól'a Romana“ Nrii 18—24 : 1876).

(Fine.) *)

Dupa ce aruncai pana aici o privire scurta asupra „Proiectului de regulamentu“, voiú trece acuma la „legile scolarie“.

Inainte de a intrá inse in merítulu lucrului, fia-mi permis a amintí, ca inca din anulu 1867, candu adeca am imbraçisiatu acésta placuta, dar spinósa cariera, am inceputu a-mi face totu felulu de notitie, între altele unele relative la „scaderile scolariloru“. In anulu 1870 adunai notitiile acestea si le intocmi-i in forma de „legi scolare disciplinarie“, compuse numai din regule generale; mai târdiu inse, convingându-me din pracs'a si esperienti'a de tóte dilele, ca pre langa tóte esplicarile, ce facui acestoru „legi scolarie“, nu-mi potú ajunge deplinu scopulu de a stêrpi din elevi unele necuviintie si datine rele, incepui a le completá din di in di totu mai multu, dupa impregiurari si a le pune in §§. Cu tóte acestea am vediutu inca atunci si recunoscú si astadi, ca ele suntú inca departe de a fi complete, remanendu neatinse o multíme de scaderi, cari inca au lipsa de indreptare. Totusi le-am publicatu asia cumu au fostu, spre a fi combatute seau aprobate; inse nu fui norocitu a le vedé nici combatute nici aprobate -- directu, ci numai in-

directu, prin unele alusiuni, din cari vediu claru, ca ele se referescú la „legile scolare disciplinarie“ publicate de mine. (A se vedé „Telegrafulu Romanu“ Nr. 20 : 1875.)

Incátu am potutu si potú eu observá si cunósce, majoritatea barbatiloru de specialitate este in contra „legiloru scolare“; déra apoi cnmu-ca suntú si de aceea, cari admitu atari legi, s'a vediutu si se vede si din acesti 25 de paragrafi din „proiectulu de regulamentu“, intocmitu de comisiunea respectiva. Eu am sustienutu si sustienú inca si astadi, ca „legile scolare“, asia dupa cumu le intielegu eu, suntú de mare trebuintia in scóla. Déca inse pana acuma nu mi-am motivatu parerea mea in privinti'a acésta, apoi acumu crediu a fi la loculú seu si voiú face ce-va mai in diosu unu comentariu la „legile scolare disciplinarie“, de unde se póta vedé ori si cine procedur'a mea. Acumu la obiectu!

Cap. 16: „Legi scolarie“. La aceste legi am se observu, ca §§. 94, 95, 98 si 99 suntú noii si buni, éra §§. 96, 97, 100—109 suntú si au fostu cuprinsi si in „legile scolare disciplinarie“ ale subscrisului, cu óre care deosebire in stilu si pareri. D. e:

In §. 100 dispositiunea: „esírea scolariloru afara numai la casu de morbu“ este prea restrinsa, de órace mai suntú si alte casuri, precumu curgerea sangelui, natura debila, chiamarea afara din partea parintiloru si alte intemplari estraordinarie, candu cauta se se permitia scolarulu a esí afara.

§. 103 punctulu ultimú suna: „Tempulu venirei la scóla inainte de prandiu este la 8 óre, dupa prandiu la 2 óre etc.“ Acestu punctu nici de cumu nu se unesce cu regularitatea, ce trebuie se domnésca in scóla, pentru ca:

a) Parintii copiiloru nu au pe acasa arológie, si asia ori ca vinu prea curundu — si atunci apoi ce e de facutu? se-i tramitemu éra si acasa? ori vinu prea târdiu, si atunci éra si — ce e de facutu? se-i pedepsimu? Dómne feresce! Astfelu bietulu scolaru e pusú între focu si apa. —

b) Parintii dau copiiloru pe acasa multu de lucru chiar pana in momentulu plecarii lorú la scóla; astfelu scolarulu ar veni de totu nepregatitu la scóla. In acestu casu éra si — ce e de facutu?

c) Scolariulu vediendu-se constrinsu in unu modu cá acest'a, se disgusta cu totulu de scóla, candu apoi éca „perirea ta din tine“ — scóla!

Deci sum de parere a se díce, cá scolarii se vina la scóla : deminéti'a la 7 óre, dupa amédiadi la 1 óra, ér presentarea mai tempuria, departe de a fi oprita, trebuie din contra laudata, fiindu ea celu mai invederatu semnu, ca copilulu iubescú scól'a.

§§. 106 si 107 dictéza pentru unele abateri „grea“ si „cea mai grea pedépsa“; trebuie inse se scimu, ca pana la „pedépsa grea“ suntú inca fórté multe trepte; dar' apoi inca pana la „pedéps'a cea mai grea“? Eu sum de parere a se stricá treptele, cá se nu póta a-

*) A se vedé „Scól'a Romana“ Nrii 46, 47 si 49. Red.

junge nime pana acolo; căci atunci scóla ar fi unu arestu, ba o temnitia, ér invetiatoriulu unu simplu — politiaiu.

Despre pedepsele din scóla voiu vorbí intr' unu articlu specialu; acumu recomandu se fimu câtu se póte de crutiatori si fini in asta privintia si numai dupa mai multe mustrari — ântâiu cu blandetia, apoi mai cu asprime, se ne demitemu la pedepse moderate si potrivite.

§§. 110 si 111 suntu a-se contopí intr'unulu, modificandu-se asia: „Venindu scolarii nepregatiti la scóla, invetiatoriulu se cerceteze caus'a; déca vin'a o pórtá parintii, atunci ei se pedepsescu in conformitate cu §. 4 din articlulu de lege 38 : 1868, adeca cá si pentru absentie; ér déca vin'a o pártá scolariulu, atunci invetiatoriulu mana in mana cu parintii se caute indreptarea acestuia fora întâdiare, admoniandu-lu ori pedepsindu-lu cu blandetia si gradatu, in totu casulu cu cea mai mare precautiune. De altmintrea dispositiunile acestea nu aru avé locu aici, ci la „detorintiele parintiloru si ale invetiatoriloru.“

La compunerea acestoru „reguli disciplinariae“ trebuie ca au fostu intre altii si unulu seau vre-o 2—3 „inspectori locali“, de óra ce aici se face fórte desu pomenire de ei — fora nici o tréba, d. e. la §§. 113—116, cá si candu cine scie ce autoritate insemnata si capabila aru fi ei, pre candu „inspectorulu localu“ nu are nice celu mai micu dreptu a se amestecá in afacerile interne ale scólei. Ce pecatu! Ce absurditate! Déca invetiatoriulu nu va fi in stare a-si tiené scól'a in intregitatea ei, decátu numai cu ajutoriulu „inspectorului localu“, apoi - vai de elu! vai de scóla! si vai de acea comuna!

§§. 110—118 trebuie a se lasá cu totulu afara.

Dupa tóte acestea 'mi permitu a propune urmatóriele „legi scolarie disciplinariae“. (Se voru publicá sub numirea acést'a cá unu tractatu propriu).

Teodoru Popu,
inv. prim. in Branu.

Invetiamentulu intuitivu.

Banc'a de scóla.

A. Planulu conversatiunei.

1. Numele.
2. Numerulu.
3. Partile:
 - a) tabl'a,
 - b) puiuculu,
 - c) petiórele,
 - d) talpile,
 - e) scaunulu,
 - f) spatele.
4. Materi'a si maiestrulu facatoriu.
5. Folosulu.
6. Invetiaturi morale.

B. Tractarea practica.

Dupa ce invetiatoriulu a intempinat pre scolari in modulu aratatu la alte ocaziuni, procede:

1. Prunciloru! V'am spusu mai inainte, cumu trebuie se ve portati in scóla, pe strade, in biserica si pe airea. Ce am disu se faceti, candu intrati in scóla? (se salutamu). Si dupa aceea? (se mergemu la locu si se siedemu in pace invetiandu). In ce siedeti voi in scóla? Ce este banc'a? (obiectu de scóla). Pentru ce banc'a se numesce obiectu de scóla? Numesce alte obiecte de scóla! Astadi vomu vorbí despre banca. Asiadera inca odata: ce este banc'a? (Respunsu intregu: Banc'a este obiectu de scóla.)

2. Esi tu A din banca si numera tare: Câte bance de tóte suntu in scóla? Care este banc'a prima? adóu'a? atrei'a? etc. In care banc'a siedi tu — A? H? P? J? etc.

3. Se ne uitamu acumu la partile bancei! Intr'o di am vorbitu de més'a mea: cumu amu numitu scandur'a cea lata de-asupra? Cumu vomu poté numi si partea acést'a dela banca? (tabla). Asiadara: Cumu se numesce partea acést'a? (Choru: Partea acést'a se numesce tabl'a bancei). Cumu se numesce partea acést'a? (puiucu). Acést'a? (Asia cu tóte partile aratate in planu). Inca odata din capetu: Cari suntu partile bancei? (Choru: Partile bancei suntu: tabl'a, puiuculu, petiórele, talpile, scaunulu si spatele). — Scimu acumu, cari suntu partile bancei; dar nu scimu, cumu suntu ele si cumu stau. Uitati-ve bine la tabl'a bancei: cumu este ea? (se desvólta insusirile, ce le are in fapta; totu asia se urméza si cu celelalte parti). Cumu stá tabl'a bancei? (orizontalu). Cari parti mai stau orizontalu? Cumu stau petiórele? (verticalu). Mai are banc'a parti, cari se stee verticalu? Cari? Cari parti suntu inse — piedísie? etc.

4. Din ce este facuta banc'a? Numiti alte obiecte de lemn! Din ce lemnu este facuta banc'a? Dar talpile? Pentru ce talpile suntu facute din lemnu de fagu? (cá se tienu mai bine, de óra ce fagulu este mai tare, decátu bradulu; lemnu móle, lemnu tare). Cumu se numesce aceea, din ce se face unu lucru? (materia). Ce este dar lemnulu? Numiti alte materie! — Cine face bancele? Cé mai face mesariulu? Numiti alti maiestri!

5. Ce faceti voi acumu in banca? (siedemu). Ce mai faceti câte adata in banc'a? (scriemu). Pe care parte scrieti? Pentru ce este puiuculu? Asiadara spre ce servesce banc'a? (formulare, deprindere). Cumu trebuie se siedeti? se stati? se scrieti?

6. Prunciloru! Scolarii bravi tienu bancele curatu, nu taia in ele, nu saru preste ele, nu le strica etc. Mie-mi placu scolarii bravi. Voiu se vediu, care banca este in stare mai buna! (Revisiune! Recapitulare generala!)

Petru P. Danciu,
invetiatoriu in Tientiari.

Din computu.

Divisiunea cu cifre.

O lectiune pentru clasele midilocie ale scólei elementarie.

Them'a: 4 fii mostenescu dela parinti 9273 fl. in parti egale; câtu capeta fiacare?

Despre analizarea prealabila a temei se se védia cele díse in „Scól'a Romana“ Nr. 12: „Portarea invetiatorului la resolvirea temelor din computu.“

1. Resolvirea propria: Form'a:

$$\begin{array}{r} 9273 : 4 = 2318\frac{1}{4} \\ 8 \\ \hline 12 \\ 12 \\ \hline \text{„} \text{ } 7 \\ 4 \\ \hline 33 \\ 32 \\ \hline \text{„} \text{ } 1 \end{array}$$

2. Tractarea. Descompuneti numerulu 9273! Elu se cumpune din 9 mii, 2 sute, 7 dieci si 3 unimi. Fiacare positiune vine a se impartí in 4. Care positiune se o impartíu mai ântâiu? Insemnati-ve: La aditiune, subtractiune si multiplicatiune incepemu dela unimi; la divisiune inse incepemu dela positiunea cea mai inalta; pentru ce? veti vedé indata. Potu-se impartí 9 mii in 4 fora restu? (nu)! Care este celu de ântâiu numeru dela 9 mai in diosu, carele se póte impartí in 4 fora restu? (8 mii). 4 in 4 merge 1 data, 4 in 8 merge de 2 ori, 4 in 12 merge de 3 ori etc. Care este a 4-a parte din 8 mii? (2 mii). Pentru ce? (pentru ca a 4-a parte din 4 mii este 1 miia, din 8 mii 2 mii, si pentru ca de 4 ori 2 mii suntu 8 mii). Câte mii amu impartítu acuma? (8 mii) Câte mii inse au fostu a se impartí? (9 mii). Impartítu-amu prea puçine seau prea multe mii? (prea puçine). Cu câtu prea puçine? (cu 1 miia). Cumu ati aflatu, ca amu impartítu cu 1 miia prea puçinu? (amu subtrasu 8 mii, cari le-amu impartítu, din 9 mii, cari au fostu a se impartí) Miile le-amu fi impartítu; câte inse au remasu neimpartíte? (1 miia). Acést'a 1 miia inca trebuie impartíta in 4; ce trebuie inse se facemu, cá impartíndu-o se capetamu intregi? O bancuta de 1 fl. nu o potu impartí 4 insi intre sene asia, cá fiacare se capete 1 fl. intregu; déca inse florinulu se va schimbá in bani marunti, d. e. in cruceri, atunci acestia se potu impartí in 4 parti, totu cruceri intregi. Asia trebuie se facemu si cu 1 miia, carea a remasu neimpartíta; in ce se póte schimbá mi'a? (in sute). Câte sute are 1 miia? (10 sute). Si câte sute avemu in tema? (2 sute). Câte suntu laolalta? (12 sute). Care e a 4-a parte din 12 sute? (3 sute). Pentru ce? (pentru ca a 4-a parte din 4 sute este 1 suta, din 8 sute suntu 2 sute, din 12 sute suntu 3 sute, si pentru ca de 4 ori 3 sute suntu 12 sute). Câte sute amu impartítu? Câte au fostu a se impartí? Asiadara nu mai remane de impartítu nici o suta, prin urmare nici nu avemu a schimbá sute. — Miile si sutele le-amu fi impartítu; ce se impartíu acumu?

(7 dieci). Potu-se impartí 7 dieci in 4 fora restu? (nu). Care este celu de ântâiu numeru dela 7 in diosu, carele se póte impartí in 4 fora restu? (4 dieci). Care e a 4-a parte din 4 dieci? (1 diece). Pentru ce? (pentru ca de 4 ori 1 diece sunt 4 dieci). Câte dieci amu impartítu? (4 dieci). Câte au fostu a se impartí? (7 dieci). Câte dieci amu impartítu prea puçinu? (3 dieci). Aceste 3 dieci inca trebuie impartíte in 4; ce trebuie inse se facemu, cá impartíndu-le in 4 se capetamu totu intregi? (se le schimbamu — in unimi). Câte unimi are 1 diece? 2 dieci? 3 dieci? (10, 20, 30). Câte unimi avemu in tema? (3 u.). Câte unimi suntu la olalta? (30 + 3 = 33 u.) Potu-se impartí 33 unimi in 4 fora restu? Care este celu de ântâiu numeru dela 33 in diosu, carele se póte impartí in 4 fora restu? (32). Care e a 4-a parte din 32 unimi? (8 unimi). Pentru ce? (pentru ca a 4-a parte din 4 = 1, din 8 = 2, din 12 = 3, din 16 = 4, din 20 = 5, din 24 = 6, din 28 = 7, din 32 = 8, si pentru ca de 4 ori 8 = 32). Câte unimu amu impartítu? (32). Câte au fostu inse a se impartí? (33). Cu câte unimi amu impartítu asiadara prea puçinu? (cu 1 u.). Acésta unime inca trebuie impartíta in 4; care este a 4-a parte din 1 intregu? (unu patrariu = 1/4). Care este deci a 4-a parte din 9273? (2318 1/4).

3. Observare finala. Asia de detaiatu se voru esplicá si resolví numai primele teme; indata ce copii intielegu lucrulu, resolvirea se face mai pe scurtu, in fine copii dícu numai ce scriu. La prim'a esplicare invetiatoriulu se folosese dupa potintia de acelesi cuvinte, pentru cá copii se-lu intieléga mai usioru (a se vedé mai susu procedur'a la mii, la sute, la dieci, la unimi.) Se arata caus'a pentru ce a dividá incepemu dela positiunea cea mai superioara!

Referintie scolarie in comitatulu Sâbiu.

Inspectorulu regescu de scóle, d-lu. A. Bielz a supusu comitetulu administrativu unu reportu relativu la starea scóleloru din comitatulu Sâbiu cu inceputulu anului scol. 1876/7, din carele estragemu urmátoriele date:

Comitatulu are pe unu arealu de 52.68 mile pstrate 88 comune cu 145.523 de suflete.

Copii obligati a amblá la scóla au fostu de totí 21.413, si adeca dela 6—12 ani 14.690, dela 12—15 ani 6.723.

Din acestia ambla faptice la scóla 16.842 seau 76.05%. Nu au amblatu la scóla 5119 insi (2777 copii, 2342 copile) seau 23.95% din sum'a celoru obligatí a cercetá scól'a.

Cei-ce ambla la scóla cercetéza:

- a) Scóle elementarie: 7261 copii, 5754 copile, la olalta 13.015 seau 77.37%.
- b) Scóle de repetitiune: 1394 copii, 996 copile, la olalte 2390 seau 14.19%.

- c) Scóle poporale superioare, civile si industriale: 495 copii, 431 copile, la olalta 926 seau 5·49%.
- d) Scóle private: 47 copii, 21 copile, la olalta 68 seau 0·42%.
- e) Scóle secundarie: 443 copii seau 2·63%.

Sum'a totala: 9640 copii, 7202 copile, la olalta 16.842.

Acestia se impartu dupa confesiune asia:

a) Romano-catolici	1028 seau	6·10 %
b) Greco-catolici	1102 "	6·54 "
c) Greco-orientali	8084 "	48·00 "
d) Evangelici de C. A.	6398 "	38·00 "
e) Evangelici de C. H.	151 "	0·90 "
f) Unitari	5 "	0·03 "
g) Mosaici	74 "	0·43 "

Dupa nationalitate:

a) Magiari	380 seau	2·26 %
b) Germani	7103 "	42·17 "
c) Romani	9504 "	55·83 "
d) De alte natiunalitati	55 "	0·33 "

Ambla la scóla:

a) Vér'a si iér'n'a	14.381 seau	85·4 %
b) Numai iér'n'a	2.461 "	14·6 "

Cu carti didactice au fostu:

a) Provediuti	15.351 seau	91·2 %
b) Neprovediuti	1.491 "	8·8 "

In anulu scól. espiratu (1875/6) au fostu 177.027 negligentie de scóla, intre cari 169.238 escusate, 17.789 pedepsite.

Din scolarii, cari au absolvitu scóla cu finea anului espiratu, au sciutu cetí si scrie bine: 2057; au sciutu numai cetí; 852, la olalta 2909.

Scóle poporale suntu in comitatu 148, si adeca dupa limb'a propunerei:

a) Magiare	3 seau	2·03 %
b) Magiario-germane	3 "	2·03 "
c) Germane	41 "	27·70 "
d) Germano-romane	2 "	1·35 "
e) Romane	99 "	66·89 "

Dupa confesiune:

a) Romano-catolice	7 seau	5· %
b) Greco-catolice	15 "	10· "
c) Greco-orientale	78 "	52·7 "
d) Evangelice de C. A.	40 "	27· "
e) Evangelice de C. H.	1 "	0·7 "
f) Israelite	1 "	0·7 "
Apoi: granitieresci	4 "	2·7 "
industriale	2 "	1·2 "

Aceste 148 scóle suntu instalate in 130 edificia proprie si in 54 inchiriate. In localurile acestea suntu 322 de sale pentru propunere si 189 locuintie pentru invetiatori. Se vinu asiadara din 16.842 scolari pe tóta sal'a de propunere 52 insi.

Langa scóle se afla: 67 pomarie, 77 gradine si 45 locuri de gimnastica. Va se díca, din cele 148 de

scóle din comitatu 55% suntu inca fora pomarie, 49% fora gradine si 70% fora locuri de gimnastica.

In aceste 148 scóle propunu 326 invetiatori, si adeca 251 esaminati si 76 neesaminati, 295 ordinari si 31 adjuncti. Se vinu asiadara pe câte unu invetiatoriu 52 scolari.

La scólele acestea se afla urmatóriele midilóce de invetiamentu si adeca: 315 table negre, 725 tabele de cetitu, 424 mape, 110 globuri, 220 colectiuni pentru istori'a naturala si 83 pentru fisica, 82 biblioteci, 50 aparate de gimnastica.

Venitulu anualu alu acestoru scóle a fostu 101.303 fl., din cari 75.397 fl. in bani gata si 24.906 fl. in naturalie. Venitulu se deriva: din imobilie in valóre de 36.127 fl. cu unu venitu anualu de 3.946 fl.; din capitale in suma de 137.441 fl. cu interese anuale de 6.999 fl.; din didactru 15.158 fl.; din subventiuni dela statu 105 fl.; din subventiuni dela comune 39.031 fl.; din subventiuni dela biserici 18.846 fl.; din alte isvóra 17.218 fl. Spesele anuale cu sustinerea scóleloru facu in genere 101.303 fl. si adeca: salarie pentru invetiatorii ordinari 77.931 fl.; salarie pentru adjuncti 8.108 fl.; pentru incaldire, curatire, reparaturi etc. 7.222 fl.; pentru midilóce didactice 1.948 fl.; pentru carti pe sém'a scolariiloru seraci 654 fl.; alte spese 5.440 fl.

Cu privire la scólele singuraticе, spesele anuale variéza fórtе. Pecandu d. e. se speséza: pentru scólele din Sábiiu 3—10.000 fl., pentru scólele evang. din Sebesiu 4.243 fl., pentru scól'a poporala superiora din Cismadía 6.241 fl., pentru scól'a gr. or. din Resínari 3.384 fl., pentru scól'a evang. din Cristianu 2.808 fl., pentru scól'a gr. or. din Seliste 2.490 fl., — pe atunci spesele anuale pentru sermane scóle gr. cat. din Hozmanu, Sasausiu, Bui'a, Vurperu abia facu 9—20 fl., pentru scól'a gr. cat. din Casioltiu 30 fl., pentru scólele gr. or. din Sebesiulu de susu, Ruscioru, Omlasiu, Cacovit'i'a, Strugari, Cálnicu 21 pana 40 fl., pentru scól'a rom. cat. din Sebesiu 48 fl.

Se intielege de sené, ca salariile invetiatoriloru inca variéza amesuratu acestoru referintie, si anume dela 9 fl. pana la 1000 fl. pe anu.

Reportulu recunósce, ca in butulu acestei deplorable stari materiale, totusi unele scóle au facutu progresu multiamitoriu, pre candu de alta parte in multe comune o mare parte a copiiloru de scóla nu a cercetatu scól'a delocu. Asia d. e. ambla la scóla in:

Ludosiuulu mare	din 631 numai	88 seau	14 %
Rechit'a	" 153 "	38 "	25 "
Poplac'a	" 353 "	116 "	33 "
Gur'a-ríu	" 383 "	127 "	33 "
Sebesielu	" 126 "	44 "	35 "
Siugagu	" 190 "	67 "	35 "
Resínari	" 589 "	212 "	36 "
Ascileu	" 143 "	54 "	38 "
Rodu	" 346 "	135 "	39 "
Avrigu	" 360 "	146 "	40 "
Apoldulu micu	" 320 "	133 "	41 "

Miercuri'a . . .	din	94	numai	41	seau	43	%
Gusteriti'a . . .	"	84	"	39	"	46	"
Poian'a . . .	"	1088	"	525	"	48	"
Pianulu de diosu	"	250	"	122	"	49	"

Langa comunele acestea se mai potu numerá: Orlatulu cu 54 % copii ambulatori la scóla, Sasciorulu cu 54 %, Pianulu de susu cu 60 %, Selistea cu 63 %, Sin'a cu 72 %, Rehàulu cu 72 %, si Apoldulu mare, unde cá si pe airea copii de Tîganu botezati romanesc nici nu suntu trecuti intre cei obligati a amblá la scóla.

Causele acestei stari regretabile jacu parte in positiunea topografica a unoru comune, precumu Rechit'a, Siugagu, Poian'a etc., unde casele fiindu respite prin munti, copii, mai cu séma iérn'a, numai cu mari greutate potu veni la scóla; parte in seraci'a ómeniloru, buna óra cá in Poplac'a si Resínari, unde chiar si copii mici inca ambla a câsigu; mare parte inse in impregiurarea, ca legea scolastica inca nu s'a potutu aplicá pe totindenea, încátu in multe comune câte cu 250—360, ba chiar si câte cu 631—1000 de copii de scóla se afla numai câte unu invetiatoriu, multu doi, precumu in Ludosiulu mare, Poian'a, Pianulu de diosu si de susu, Poplac'a, Tilisc'a si Gur'a-riú; din contra in alte comune, d. e. in Resínari, Seliste si Avrigu, invetiatori aru fi de ajunsu, dar nu suntu scolari destuli.

Pentru delaturarea acestoru inconveniente d-lu inspectoru apromite a face din casu in casu propuneri detaiate si motivate, si speréza, ca cu concursulu tuturor factoriloru interesati scólele voru luá unu aventu nou. In fine d-lu inspectoru constata cu multiamire, ca superioritatile bisericesci l'au spriginutu in intreprinderile sale totu de-aun'a cu cea mai mare bunavointia si amicabilitate.

Epistole de pe terenulu invetiamentului.

Iubite amice!

Patru ani trecura, patru ani sburara cu aripele loru de rose, patru ani se cufundara in marea cea lunga si lata, afunda si vasta a eternitatiei; cu patru ani numeramu mai multu, de candu in orasiulu . . . consultámu asupra venitoriulu meu, de candu cumpeniámu tóte starile, pre cari e posibilu a trái, dar' totu odata a si poté face servitie baremu câtu de mici patriei, natiunei si s. biserice. Eu-Ti accentuám, ca pentru binele patriei si a natiunei sum gata a face totu, câtu poté face unu membru alu ei, ca din anima dorescu desvoltarea, progresulu si luminarea natiunei, dorescu se-o vedu pre o trépta — déca nu mai inalta, celu puçinu asemenea cu celelalte natiuni conlocuitoarie.

Si bine-mi aducu aminte, cu câta caldura-mi recomandai se imbrãgiosiezu carier'a, pre care esti tu, carier'a invetiatoriei. Tu-mi diceai: „fa-te dascalu;“ cáci acést'a este calea, pre care poti ajutá mai multu natiunei si in modu mai bine facutoriu!

Cu bucuria recugetu la acele cuvinte, cu cari-mi glorificái carier'a de invetiatoriu. Tu diceai: „Amice! ce poté fi mai placutu si mai frumosu pentru unu omu teneru, decâtu a vedé, ca tí-se incredintiéza surcelele tinere ale unei comune, speranti'a venitoriulu, buna-starea natiunei, tari'a biserice; tí-se incredintiéza unu aluatu móle se-i dai form'a ce tu vei voi.

Câta placere si câtu interesu poti sêmti atunci, candu vedi 50—60 de mici inocenti, ca toti stau atenti, toti pare ca vréu a-ti furá cuventulu din gura, pare ca vréu a-ti nimeri si cugetulu? Cu câta indestulire sufletésca trebuie se privesci, cumu stau obedientii si-ti astépta presentia; candu vedi acést'a, cauta se te strafórmezi cu cugetulu colo departe, departe, la pólele muntelui Sinai si se cugeti, cumu stá si asceptá poporul lui Ddieu pre marele seu profetu — pre Moise, care erá se aduca mandatele, voi'a lui Ddieu, dupa cari conformandu-si viet'a, se fia fericitu si indestulitu.

Ceea ce a fostu pentru poporul judaicu Moise — continuai Tu — aceea, ma potu afirmá, si mai multu este invetiatoriuulu romanu pentru binele, indestulirea si fericirea natiunei romanesci.

Elu, invetiatoriuulu, este bas'a si fundamentulu binelui ce poté asteptá natiunea romana in aceste impregiurari grele si pline de multa persecutiune natiunala.

Invetiatoriuulu saténu, colo departe de sgomotulu lumei, ma chiaru si de alu comunei, in o casutia, de cele mai de multe ori simplitia, poté cea mai simpla din comuna, acolo petrece elu in midiloculu micutiloru sei obedienti, acolo creaza elu caractere, acolo spirite; colo in o casutia nebagata in séma pune elu bas'a la fericirea comunei; acolo invetiatoriuulu face a se incantá anim'a micutiloru sei supusi de principiile religiunei, a cunósce atotopotinti'a lui Ddieu din lucrurile sale, a se incantá de faptele trecutului; acolo invetiatoriuulu, unu omu altu-cumu nu prea bine vediu, siede in midiloculu puisioriloru sei, — potemu díce, — inca golo-siei si le povestesc de tempuri de gloria, tempuri de marire; acolo sadesce elu in anim'a scolariloru sei, ca Romanulu a fostu mare si ca inaintea marirei si poterei lui se plecau puternicii pamentulu. Acolo in casuti'a aceea, nu prea considerata, pre care satenii o numescu scóla, acolo se invétia, ca in aintea lui Ddieu toti ómenii suntu egali, toti au unele si acele-si drepturi; acolo se propune se iubimu pre toti ómenii si mai cu séma pre aceia cari ne facu bine.

Apoi dupa tóte aceste conchideai: Éca, amice, câta placere, câta mangaiare sufletésca sênte unu invetiatoriu, câte conplaceri si câsiga elu atunci, candu vede, ca ostenél'a lui n'a mersu in desiertu, si cu dreptu cuventu; cáci totu omulu se bucura de productulu osteneleloru sale, cu atáta mai multu o poté face acést'a invetiatoriuulu, cáci elu vede cu ochii, cumu a progresatu comun'a dupa unu anumitu tempu.

Au candu vede, ca atátu elevii de acumu, câtu si cei de mai inainte pe elu mai multu-lu stiméza decâtu pre oricine din lume, — nu i-se va aprinde ani-

m'a de bucuria, au nu va dîce: „Multiumescu-ti tîe, Dóme, ca amu potutu contribuí si eu la edificiulu culturalu alu natiunei miele!“

Dara 'mi aducu bine aminte, cumu mai diceai, ca numai asia, déca me sêmtu petrunsu atátu de responsabilitatea cea mare, câtu si de santitatea impler' ei oficiului cu tóta conscientiositatea se imbrașiosiez: acestu oficiu pre câtu de onorificu, pre atátu si de gre.

Si cuvintele tale m'au incantatu; deci m'am si decisu a imbrașiosia carier'a invetiatorie, mi-am căscigatu studiulu si cualificatiunea receruta in institutulu preparandialu din . . . In tómn'a trecuta erám prevediutu si cu testimoniulu de cualificatiune.

Stám, amice, si cetiam multele concurse, unele mai subtiri, altele mai plinutie, firesce cugetám la statiunile mai binisioru dotate. Ma am si concursu; dara, dorere, din tóte locurile am capetatu unu respunsu negativu. Si déca vedeám, ca s'au preferitu altii mai cu pučina cualificatiune, întrebám si de unii si de altii, firesce competenti, despre acestu lucru întorsu; mi se respundea: „Hei, gardulu cu proptele nu cade.“ Asia!? Asia dara eu, căci n'amu pre nime de ruda mare, va trebui . . .!?

In fine totusi am capetatu si eu o statiune, nu prea de frunte, dara-ti marturisescu cu multe colindaturi. Acumu sum de trei luni invetiatoriu; dara vai, căte am de a suferi, numai bunulu Ddiu Ti-le póte insirá. Póte Tu le scii. Trebuiá-i se-mi spuni tóte împregiurarile si greutatile invetiatorie. Nice acuma inse, credu, nu va fi târdiu; deci le si asteptu, siguru fiindu ca nu me Veí lipsi de ele, astadi, candu am cea mai mare trebuintia de atari invetiaturi. Salutare!

Camilu Auguru.

Corespondintia.

Valca Borgoului, 19. Dec. 1876.

Onorata redactiune!

In numerulu 50 alu „Scólei Romane“ aparú o corespundintia subscrisa de Az sub titlu: „Fonduri scolastice.“

Onóre d-lui corespundinte, căci si-a radica tu vócea in interesulu unui obiectu de atáta importantia pentru prosperarea scóleloru nóstre poporale; onóre, căci tabloulu d-sale este pre câtu se póte de esactu! Dar' póte d-lu corespundinte nu va fi cunoscundu unele accidentie in respectulu amintiteloru fonduri, cari se petreceau dóra chiar pe candu „Scól'a Romana“ cu corespundintia sa erá sub presa. In acésta considerare, cu permisiunea onor. redactiuni voiu impartesi si io spre comprobarea celoru afirmate de d-lu Az urmatoriele:

In pretur'a nóstra borgovéna de căte-va decenie afurisitulu de nepotismu bisericescu a dispusu, cá la cãrm'a bisericesca se fia totu de acei individi, cari — ruginiti, parasi de muse, materialisti si egoisti in gradulu supremu, — se încerca a-si trage foculu numai la ól'a lorú; de aci cautatur'a cordisia la celu ce tinde spre unu scopu nobilu si filantropicu, la comitetulu administrativu alu fonduriloru scol. poporale rurale din fostulu districtu alu Naseudului; de aci scálciat'a idee

de separat. . .; de aci provine, cá in 5 Decembre v. a. c. in o conferintia confidentiala s'a deliberatu aducerea amil. . . . Abstragíndu de la acéstea si provocándu-ne la orientalii la „Statutulu organicu“, trebuie se dîcemu, ca fondurile se cuvine se fia in man'a episcopieloru parochiale! Dar cine se le administréza la

locentele, parochulu séu colectorulu — de suntu epitropi!? Amaru si vai de acea administrare, candu in multe parochie esista epitropi numai dupa nume, — de priceperea sferei de activitate nici vorba! Amaru de prosperarea fonduriloru si a scóleloru, dar dulce corifeiloru, recte celui care, dupa cumu adevéru vorbesce d-lu corespundinte, si-ar' votá remuneratiuni grase; care conformu nepotismului bis. imbračándu de căte-va luni unu bietu postu, se crede si se insicla in sine, cá pórtá cá unu „Atlante“ pre umerii sei destinele Borgoveniloru; care in conferintia confidentiala din 5 Decembre v. a. c. vorbiá din neespertulu si hârbuitulu escamotoriu de dupa spate, tîvlindu emotionatu pentru aducerea fonduriloru, numai si numai dóra va căscigá o dosa de . . . din care se-si ingrasie toti . . . cu mici cu mari. — Vai vóue materialistiloru, egoistiloru si miopiloru, căci pučinu judecati si nu ve aduceți aminte, cá prin scálciat'a-ve idee voia a ruiná scólele — unu bunu comunu — dandu-le prada nesatiului vostru draconicu si vulgului nepricepatoriu. Lasati-ne fondurile, si déca ve arde anim'a dupa interesele egoistice, cautati-le pre alta cale; lasati-ne scólele se prosperéze!

In fine desí d-lu corespundinte se esprima, ca administrarea e precátu de scrupulósá, pre atátu de esacta, totu-si nu póte omulu se nu regreteze, căci unii bieti docenti alérge de repetite ori pana la Naseudu dupa ratele lorú din salariulu cuartalulu si se reintórna cu pung'a góla, spunendu-li-se, cá n'au incursu inca respectivele interese. Ar' urmă de aici, ca incasarea intereselorú nu este destulu de scrupulósá. Dar' déca fondurile s'ar redá in manele comunelorú, atunci vai de incasarea respectiveloru interese! —

Titu.

Invitare de prenumeratiune

la

„Scól'a Romana“

pe anulu 1877

pre langa conditiunile din fruntea foiei. Dela 10 esemplarie unule se dá gratis. Ne rogamu de nou a grabi cu prenumeratiunile, cá se potemu satisfacé dorintieloru tuturorú.

 Trebuindu a schimbá tipografi'a, numerulu de faci'a s'a întârdiatu cu 2 dile; numerele urmatorie inse voru esi éra punctualu in tóta Viner'a.

Cu numerulu 2 vomu incepe unu

„Cursu completu de fisica pentru scólele elementarie“ compusu din lectiuni scurte, usiore si metodice, fora se incetamu inse a aduce tractate practice si din celelalte obiecte de invetiamentu.

Totu odata anunciamu, ca cu esemplarie complete din „Scól'a Romana“ pe anulu trecutu mai potemu servi.